

Vlaanderen
is energie en klimaat

Gedachtewisseling C-VEKP

RENOVATIE

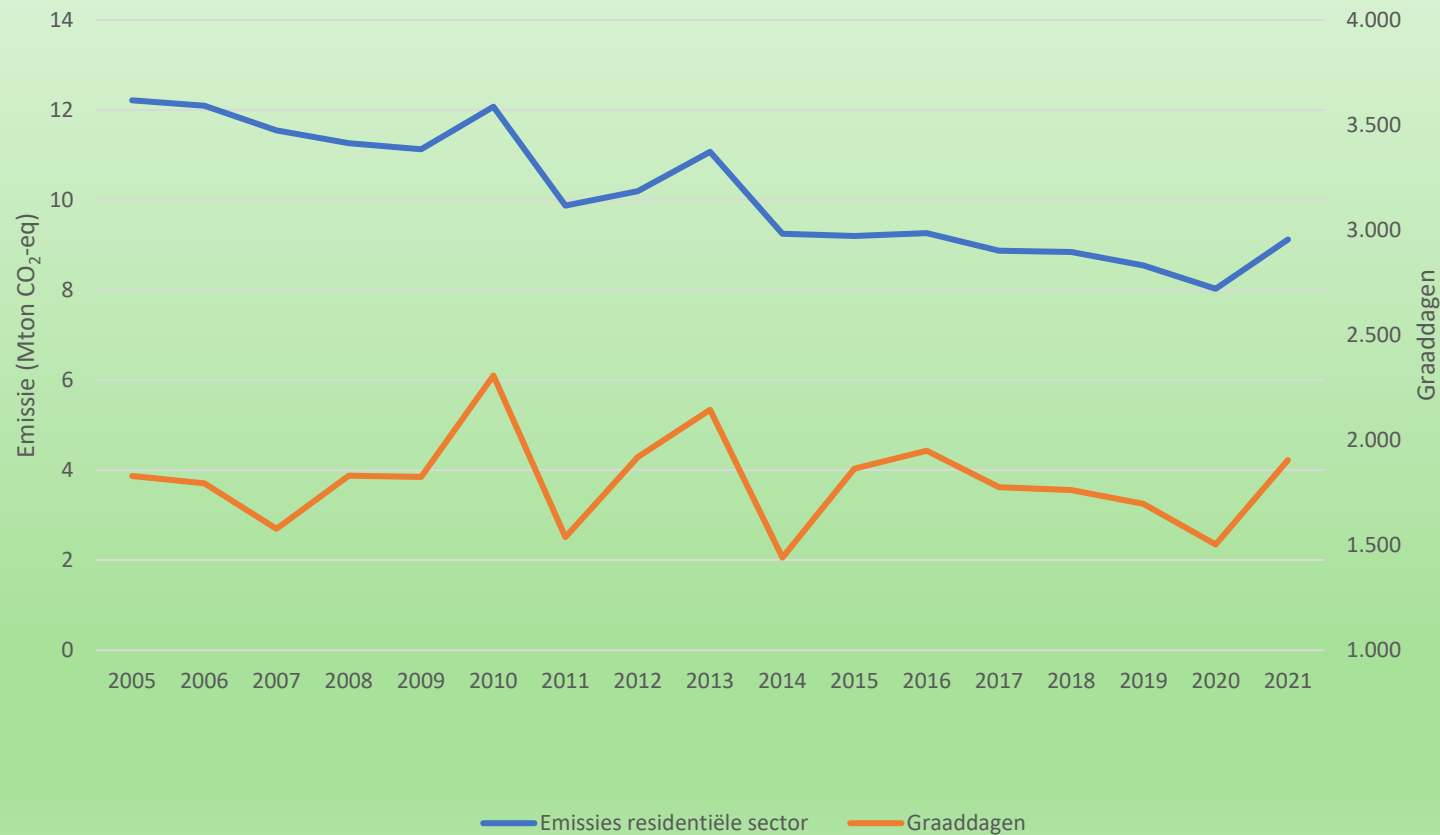
Zuhal DEMIR

Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Energetische prestatie van het huidige gebouwenbestand

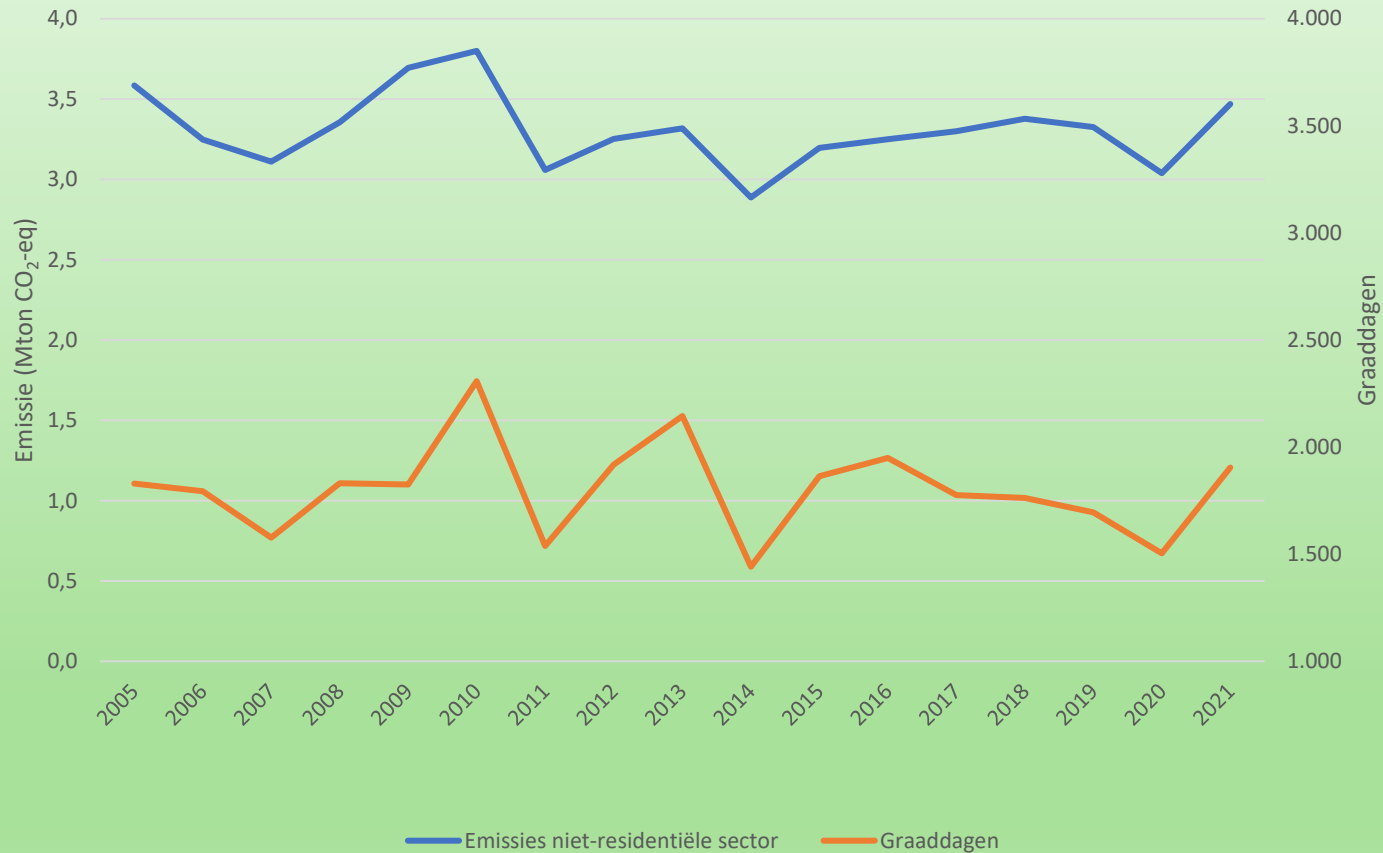
Sector gebouwen - *residentieel*

Vaststellingen

- Sterke emissiedaling 2005-2021: **-26%**, o.m. door:
 - > Fuel switch (vnl. stookolie -> aardgas)
 - > Energie-efficiëntie (daling energieverbruik per huishouden)
- **Maar:** tegelijkertijd sterke stijging aantal huishoudens (2005-2021, **+14%**)

Sector gebouwen - *niet-residentieel*

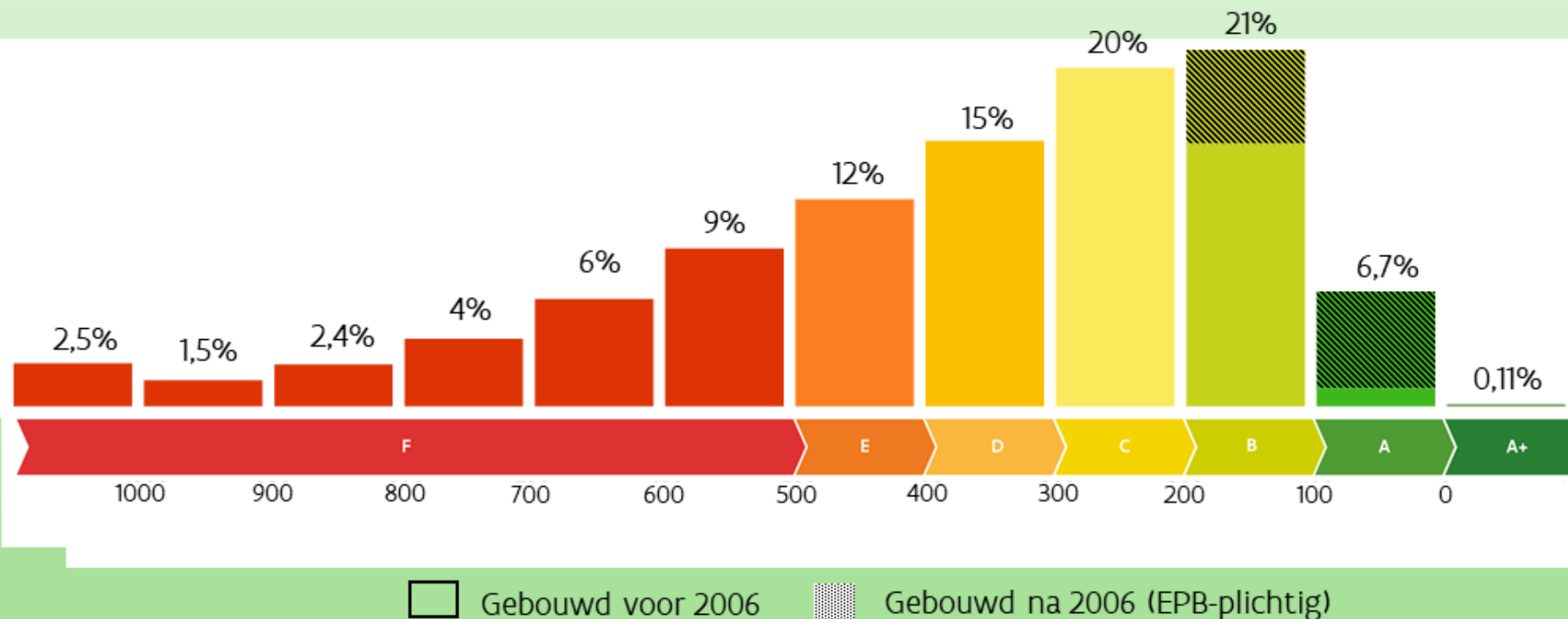

Vaststellingen

- Lichte daling 2005-2021: **-3%**
- Fuel switch & energie-efficiëntie is grotendeels gecompenseerd door sterke toename activiteit

Huidige EPC-labelverdeling bestaande woningen

WONINGEN en APPARTEMENTEN

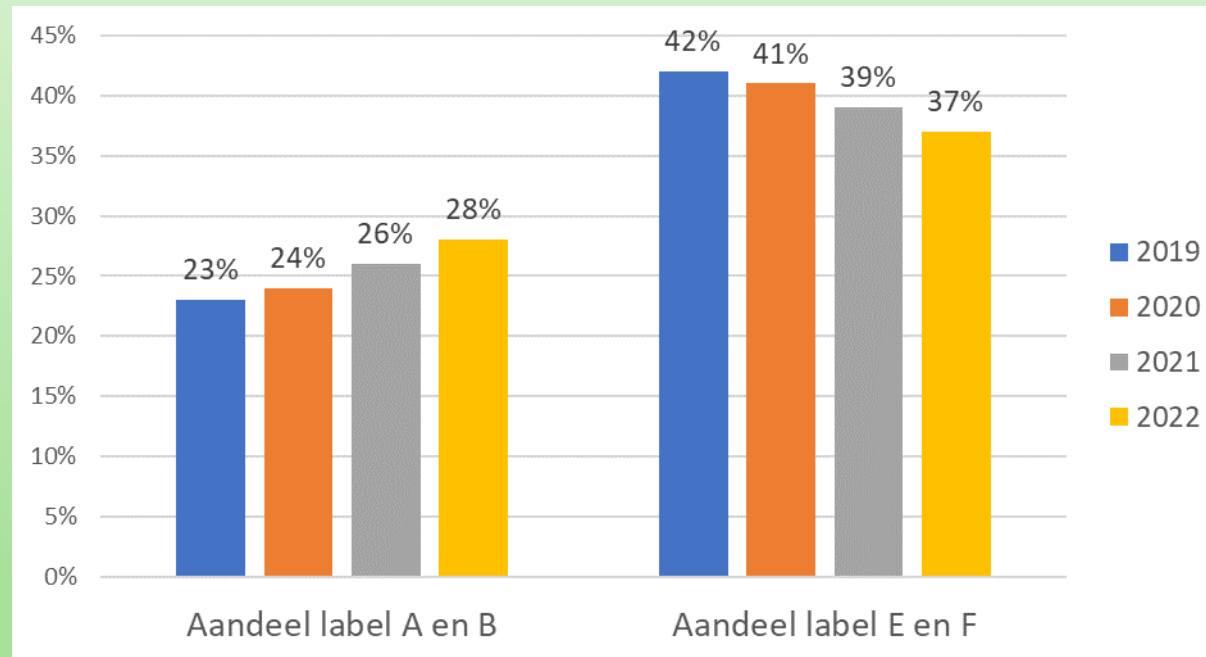
Aandeel label A:

- 2019: 3,8%
 - 2020: 4,6%
 - 2021: 5,7%
 - 2022: 6,8%
- + ruim 1%/jaar

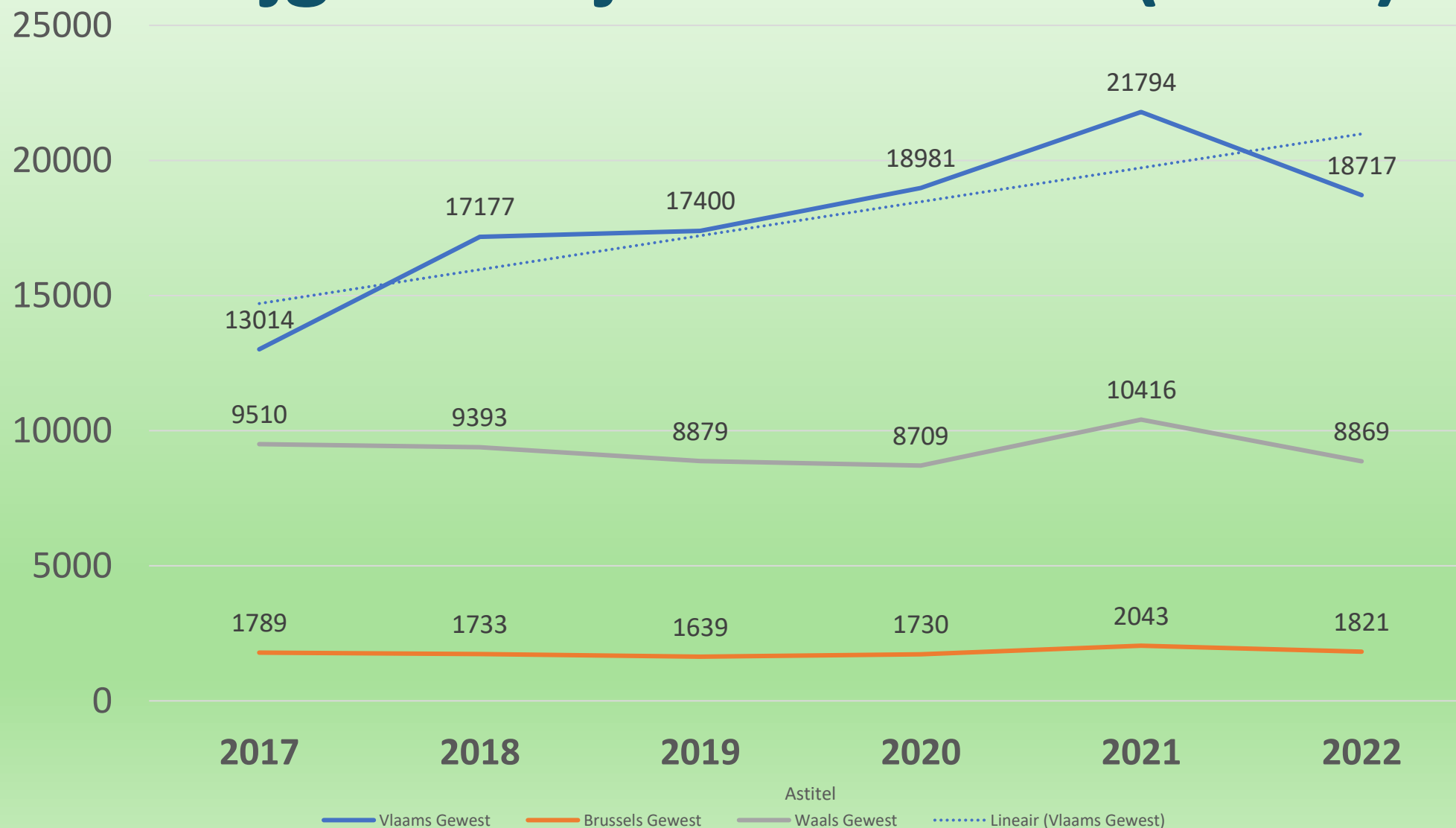
> Zou gemiddeld groei van 3,3% moeten zijn 2022-2050

BRON: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap
Opgemaakt in nov. 2022 – situatie op 1 januari 2022

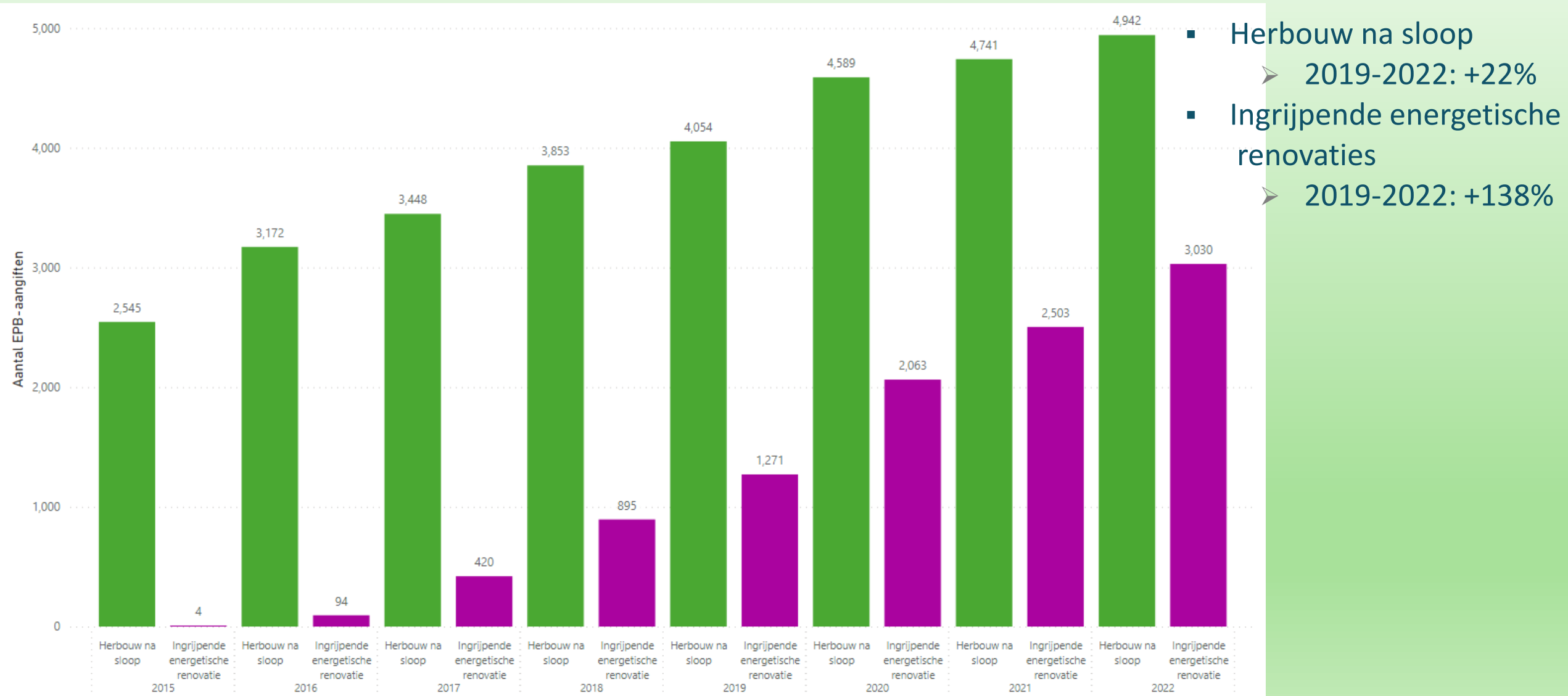
Evolutie naar meer energiezuinige woningen ingezet

Aantal renovatievergunningen in stijgende lijn 2017-2022 (+44%)

Sloop- en heropbouw en IER in stijgende lijn

Vlaanderen
is energie en klimaat

Beleidsmaatregelen

2019-2024

Beleidsinstrumenten – bestaande bouw – residentieel

► 4 werven:

- 1. Verplichtingen en normeringen: EPC+, EPC gemeenschappelijke delen, renovatieverplichting, minimale EPC, verbod stookolieketel in aardgasgebied, ...
- 2. Financiële stimulansen: Mijn Verbouwpremie, Mijn Verbouwlening, EPC-labelpremie, premie sloop en herbouw, renovatiekrediet, noodkoopfonds, ...
- 3. Ontzorging: versterking energiehuisen, Mijn Verbouwbegeleiding (2024), renovatiemasterplannen VME
- 4. Informatieverstrekking en sensibilisering

Werf 1: Verplichtingen

EPC+ bij verkoop en verhuur woongebouwen en woningen

- Sinds 2019 afgestemd op langetermijnrenovatie doelstelling
- Met renovatieaanbevelingen en kostenraming voor woningen

EPC gemeenschappelijke delen woongebouwen

- Gefaseerde verplichting 2021-2023

Renovatieverplichting woongebouwen vanaf 1 januari 2023

- Ca 38.000 woningen en 5.000 appartementen per jaar gevat door verplichting
- Aanscherpingspad voorzien (zie volgende slide)

Minimale EPC-labeleisen voor alle woningen

- Aanscherpingspad te voorzien in Vlaamse Codex Wonen

Verbod op vervanging stookolieketel in aardgasgebied vanaf 1 januari 2022

Verstrengingspad EPC-labels: renovatieverplichting

2023

2028

2035

2040

Als u uw woning **vanaf 2023** aangekocht hebt, dan moet die binnen 5 jaar een **label D** halen.

Als u uw woning **vanaf 2028** aangekocht hebt, dan moet die binnen 5 jaar een **label C** halen.

Als u uw woning **vanaf 2035** aangekocht hebt, dan moet die binnen 5 jaar een **label B** halen.

Als u uw woning **vanaf 2040** aangekocht hebt, dan moet die binnen 5 jaar een **label A** halen.

2023

2028

2040

2045

Als u uw appartement **vanaf 2023** aangekocht hebt, dan moet die binnen 5 jaar een **label D** halen.

Als u uw appartement **vanaf 2028** aangekocht hebt, dan moet die binnen 5 jaar een **label C** halen.

Als u uw appartement **vanaf 2040** aangekocht hebt, dan moet die binnen 5 jaar een **label B** halen.

Als u uw appartement **vanaf 2045** aangekocht hebt, dan moet die binnen 5 jaar een **label A** halen.

Werf 2: Financiële stimulansen

Mijn VerbouwPremie vanaf 1 juli 2022

- Bundeling aparte energiepremies + premies Wonen in Vlaanderen: uniek loket
- 2022-2023: 50% van de investering en tot 25.000 € voor lage inkomens (doelgroep uitgebreid met 10%)
- 2022-2023: 35% van de investering en tot 17.500 € voor midden inkomen

EPC-labelpremie tot 5.000 € bij renovatie tot label A

Verhoogde Vlaamse sloop- en heropbouwpremie 10.000 euro

Renovatiekrediet met rentesubsidie en noodkoopfondslening

- Mogelijk vanaf renovatie tot label D
- Tot 60.000 euro op 20 jaar bij label A
- Rentekorting -2% (label D) tot -3,5% (label A) t.o.v. marktrentevoet

Hogere bedragen EPC-labelpremie vanaf 2024

	Na renovatie behaalde EPC- label	Bedrag Doelgroep 1-2	Bedrag Doelgroep 3
Woning of collectief woongebouw	A	5000	6000
	B	3750	4500
	C	2500	3000
Wooneenheid	A	3750	4500
	B	2500	3000

Uptake MVP in de lift: aanvragen

Aanvragen	doelgroep 1	doelgroep 2	doelgroep 3
Binnenrenovatie	14,22%	27,19%	58,59%
Buitenmuur	37,90%	19,64%	42,45%
Dak	35,16%	17,88%	46,96%
Elektriciteit en sanitair	13,00%	23,65%	63,35%
Gascondensatieketel	12,93%	15,05%	72,03%
Ramen en deuren	35,08%	18,14%	46,78%
Vloer	37,61%	22,08%	40,31%
Warmtepomp	44,86%	18,30%	36,84%
Warmtepompboiler	42,20%	19,13%	38,67%
Zonneboiler	45,22%	21,45%	33,33%
Eindtotaal	30,63%	19,44%	49,93%

Uptake per doelgroep: goedkeuring

- ▶ Verdeling goedgekeurde aanvragen over de doelgroep
 - Doelgroep 1: 35,31%
 - Doelgroep 2: 18,73%
 - Doelgroep 3: 45,96%
- ▶ Beoogde prioritaair bereik lage inkomens wordt waargemaakt!
- ▶ Verdeling budget over doelgroepen
 - Doelgroep 3 ontvangt 60% van het premiebudget
 - Doelgroep 2 ontvangt 20% van het premiebudget
 - Doelgroep 1 (de hoogste inkomens) ontvangt 20% van het premiebudget

Uptake per doelgroep: Goedkeuring (prognose tot eind 2023)

prognose aantal GK per cat en per dg 2022-2023 (15 mnd)	doelgroep 1	doelgroep 2	doelgroep 3	totaal	doelgroep 1	doelgroep 2	doelgroep 3	totaal
Binnenrenovatie	0	3.747	7.809	11.557	0,00%	32,43%	67,57%	100,00%
Buitenmuur	9.293	4.801	10.313	24.407	38,08%	19,67%	42,25%	100,00%
Dak	16.332	8.190	21.489	46.011	35,50%	17,80%	46,70%	100,00%
Elektriciteit en sanitair	0	4.299	11.703	16.002	0,00%	26,86%	73,14%	100,00%
Gascondensatieketel	0	1.553	16.322	17.875	0,00%	8,69%	91,31%	100,00%
Ramen en deuren	18.660	9.517	24.185	52.361	35,64%	18,18%	46,19%	100,00%
Vloer	4.869	2.715	4.857	12.441	39,14%	21,82%	39,04%	100,00%
Warmtepomp	4.460	1.789	3.641	9.890	45,09%	18,09%	36,82%	100,00%
Warmtepompboiler	4.364	2.004	4.041	10.409	41,93%	19,25%	38,83%	100,00%
Zonneboiler	632	298	512	1.442	43,82%	20,65%	35,53%	100,00%
Eindtotaal	58.611	38.912	104.873	202.396	28,96%	19,23%	51,82%	100,00%

Werf 2: Financiële stimulansen

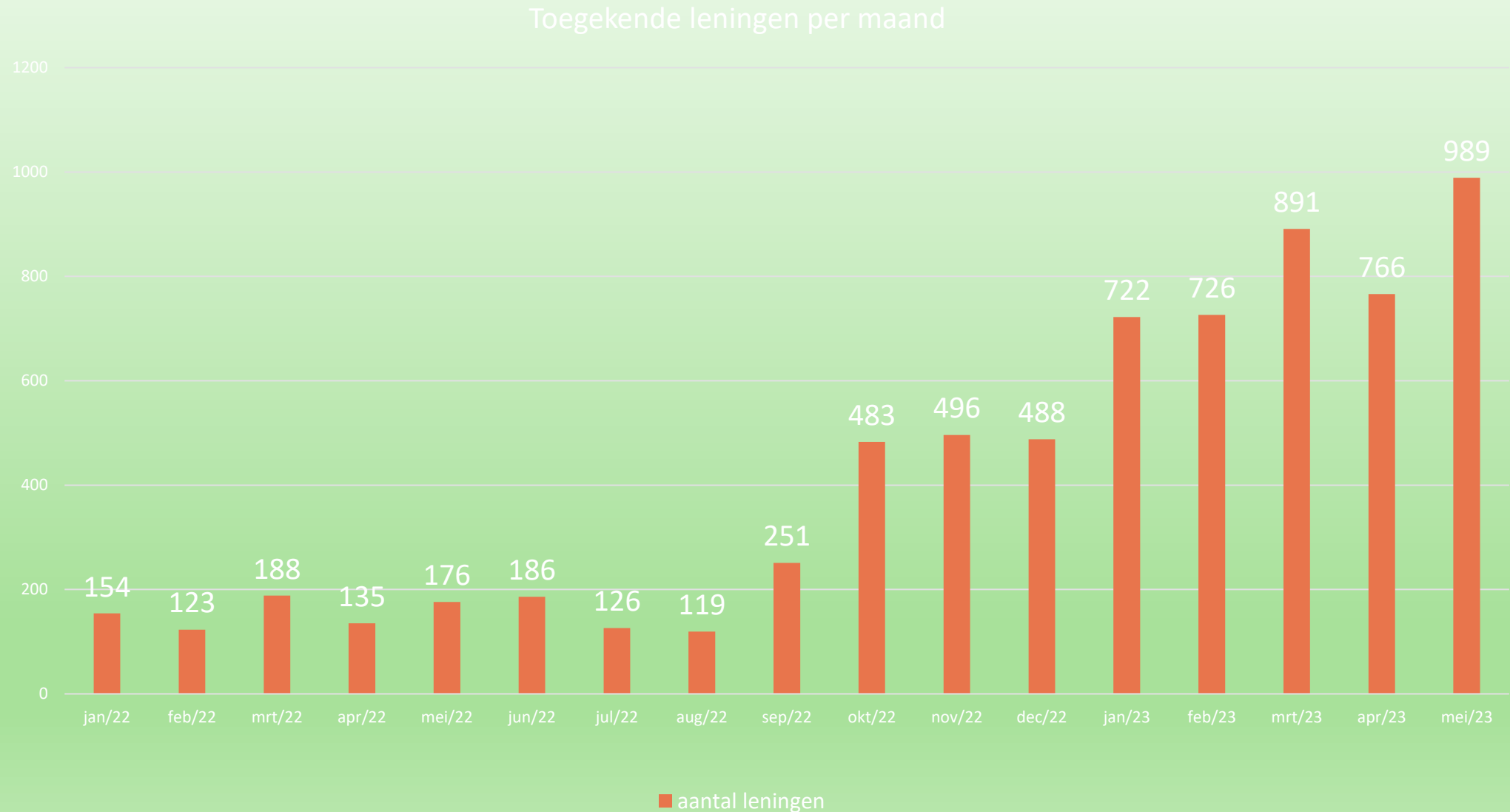
Mijn VerbouwLening sinds 1 september 2022

- **0%-energielening en energielening+ wordt omgevormd en uitgebreid**
 - Doelgroep: lage en midden inkomens uit Mijn VerbouwPremie + SVK en geconventioneerde verhuur
 - Voor renovatiewerken die gesubsidieerd worden in Mijn VerbouwPremie
 - Maximaal te ontfemen bedrag van 15.000 naar 60.000 euro
 - Duurtijd van 10 naar 25 jaar
 - Renteloos bij marktrente < 3%
 - Vanaf februari 2023: rente van 2,25%

Mijn VerbouwLening: aanvragen

- ▶ Explosie in aanvragen
- ▶ 2022 (vanaf september): gemiddeld 2500 per maand
- ▶ 2023: gemiddeld 1400 per maand
- ▶ Zorgt voor lange doorlooptijden bij de energiehuizen
- ▶ Kapitaalsmachtiging:
 - voor 2023 : 572 miljoen euro
 - Voor 2024: 341 miljoen euro

Mijn VerbouwLening: toekenningen

Werf 3: Ontzorging

Energiehuizen als lokale spil voor renovatie-advies en financiering

- Verhoging basisfinanciering: x 4 t.o.v. 2021
- Call renovatiecoaches (2021): Bijkomende ondersteuning (5 miljoen euro) energiehuizen voor eerstelijns renovatieadvies (2022-2024)

Traject naar geïntegreerde begeleiding = Mijn VerbouwBegeleiding

- Integratie burenpremie, opvolgscan type 2 & HIP-begeleiding: inkomensafhankelijk + gecentraliseerd in Energiehuizen

Ondersteuning opmaak renovatiemasterplannen voor VME's

- Raamakkoord met vijf studiebureaus, tussenkomst tot 12.000 euro + kosteloze coaching
- www.vlaanderen.be/renovatiemasterplan

Werf 4: Informatieverstrekking en sensibilisering

Website energiesparen.be, geïntegreerd in vlaanderen.be

- Record aantal bezoekers in 2022 (12,3 miljoen views 2022)

Campagnes

- ReNUveren, Woningpas, MVP/MVL
- Mee met de Stroom: duurzaam verwarmen
- BATIBOUW, BIS
- 180.000 downloads brochures

Woningpas

- 407.606 bezoekers in 2022

Beleidsinstrumenten niet-residentieel

Uitrol EPC NR (zie volgende dia)

Renovatieverplichting vanaf 1 januari 2022: maatregelen en EPC (2023)

Minimaal EPC-label

- Vanaf 2028 : alle publieke en overheidsgebouwen vanaf 2028 (met uitzondering onderwijsgebouwen vanaf 2030)
- Vanaf 2030: alle grote NR-gebouwen vanaf 2030

Gebouwenpas

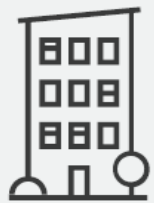
- Basisversie beschikbaar begin 2024

NEW

EPC niet-residentieel

- ▶ EPC niet-residentiële gebouwen
 - Is hét standaard EPC voor niet-residentiële gebouwen
 - Moet ook gebruikt worden voor affichageplicht publieke gebouwen
 - Zelfde 'look & feel' als bestaande EPC's, andere inhoud
- ▶ Timing
 - Vanaf 1/1/2023 verplicht bij verkoop, erfpacht, recht van opstal en verhuur
 - Vanaf mei 2023 verplicht bij elke notariële overdracht
 - Vanaf 2024 geleidelijk invoer algemene verplichting voor publieke gebouwen, overheidsgebouwen en grote NR gebouweenheden

Energieprestatiecertificaat
Niet-residentiële eenheid

Administratief gebouw (kantoor) (200m²)
Dokter De Moorstraat 26, 9300 Aalst
Certificaatnummer:
Gebouweenheid ID: 17041862 (bijkomende eenheden zie p. 5)

Energielabel
Op basis van hernieuwbaar aandeel

0 5 10 25 50 100
29%

Het energielabel van deze niet-residentiële eenheid is gebaseerd op de gemeten hoeveelheid hernieuwbaar energiegebruik t.o.v. het totale energiegebruik. Dit energielabel wordt beïnvloed door de eigenschappen van de eenheid en het gedrag van de gebruiker. Het beste energielabel is A.

Verklaring van de energiedeskundige
Ik bevestig dat alle gegevens op dit certificaat overeenstemmen met de werkelijke uitvoering (afmeting, materialen, installaties) en met de richtlijnen in het inspectieprotocol. Dit certificaat werd opgesteld met metingen van januari 2011 tot januari 2012.

Datum:
Handtekening:

Kathleen De Kerpel
5111773

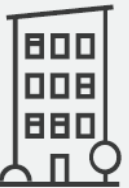
Dit certificaat is geldig tot en met .

NEW

EPC NR – een vernieuwende aanpak

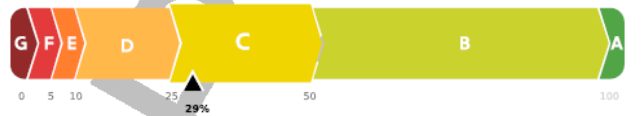
Focus =
AANDEEL
hernieuwbare
energie

Energieprestatiecertificaat
Niet-residentiële eenheid

Administratief gebouw (kantoor) (200m²)
Dokter De Moorstraat 26, 9300 Aalst
Certificaatnummer:
Gebouwenheid ID: 1204362 (bijkomende eenheden zie p. 2)

Energielabel
Op basis van hernieuwbaar aandeel

Het energielabel van deze niet-residentiële eenheid is gebaseerd op de gemeten hoeveelheid hernieuwbaar energiegebruik t.o.v. het totale energiegebruik. Dit energielabel wordt beïnvloed door de eigenschappen van de eenheid en het gedrag van de gebruiker. Het beste energielabel is A.

Verklaring van de energielabelconditie:
Ik bevestig dat alle gegevens op dit certificaat overeenstemmen met de werkelijke uitvoering (afmeting, materialen, installaties) en met de richtlijnen in het inspectieprotocol. Dit certificaat werd opgemaakt met metingen van januari 2011 tot januari 2012.

Datum:
Handtekening:

Kathleen De Kerpel
5711773

Dit certificaat is geldig tot en met .

MAAR ook een
ENERGIESCORE

Belangrijke informatie koper of huurder

136
kWh_{prim}/m²

De theoretische
energiescore voor deze
eenheid.

Het energielabel op dit EPC is bepaald op basis van gemeten productie en gebruik. Dat betekent dat het gedrag van de gebruiker van het gebouw een grote invloed kan hebben. Het energielabel kan dus sterk wijzigen wanneer het gebouw een nieuwe gebruiker of functie krijgt.

Bovendien kan dit energielabel niet vergeleken worden met het energielabel dat u terugvindt op een EPC voor kleine niet-residentiële gebouwen. Dat energielabel is immers bepaald op basis van een theoretisch berekende energiescore. Voor een goede vergelijking kan u best de deelprestaties, zoals weergegeven in de linkerkolom van pagina 2 van dit certificaat naast die van pagina 2 van het EPC kWhR leggen.

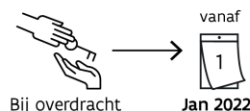
Deze kenmerken van de eenheid worden ook verrekend in een theoretische energiescore voor de eenheid, deze energiescore kan u gebruiken om verschillende eenheden objectief met elkaar te vergelijken.

ENERGIE EFFICIËNTIE VERPLICHTINGEN VANAF 2023

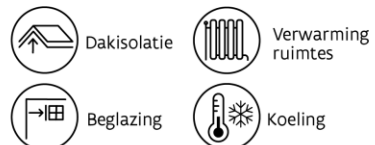
VERPLICHTINGEN VOOR NIET-RESIDENTIËLE GEBOUWEN

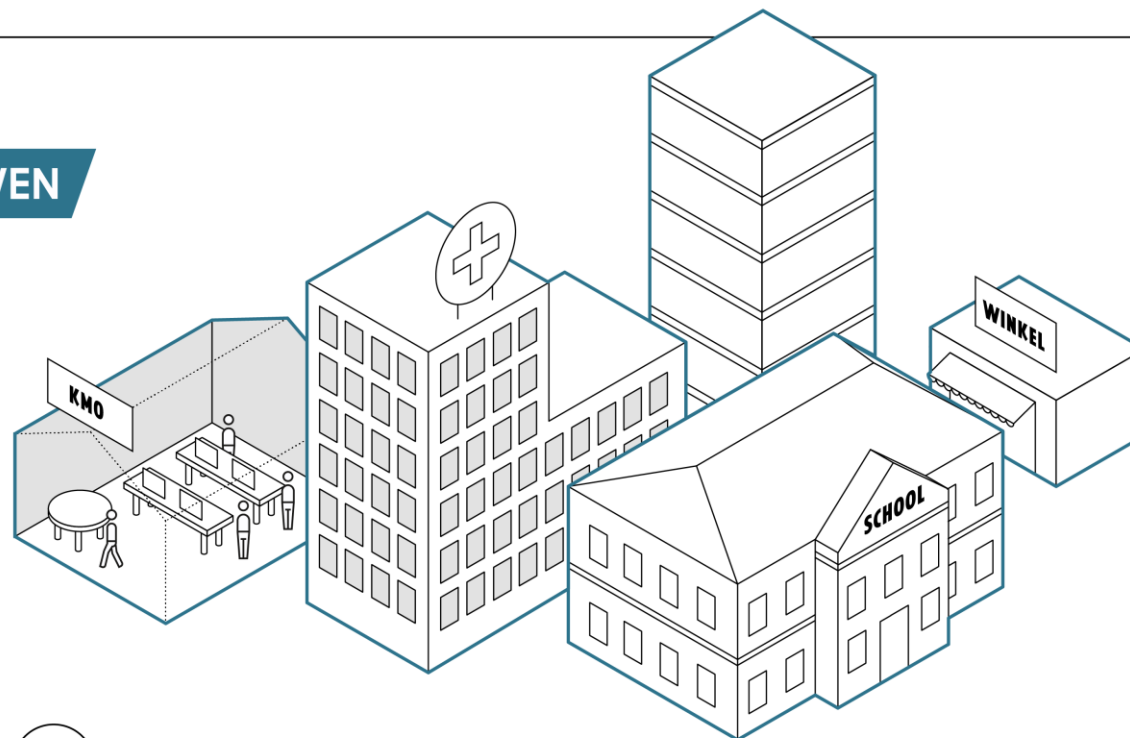
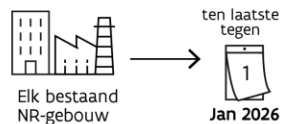
RENOVATIEVERPLICHTING VOOR NR-GEBOUWEN

Minimaal maatregelenpakket

VERPLICHT EPC-LABEL

Verplicht bij
notariële
overdracht
en verhuur

Verplicht voor
elk publiek
gebouw

Verplicht
>1000 m²

Verplicht voor
elk groot
NR-gebouw

2023 2024 2025 2026 2028 2030

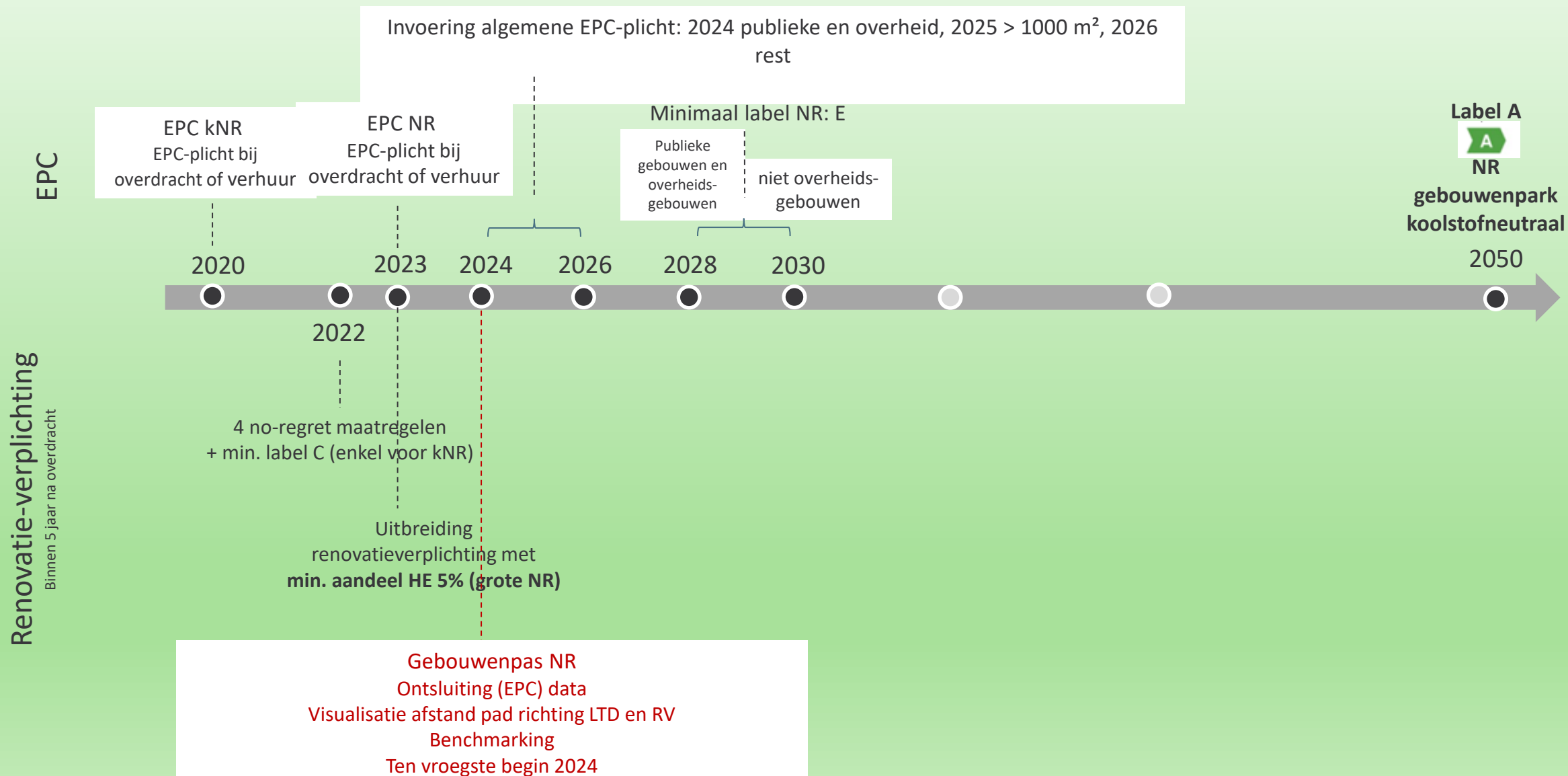
Minimaal EPC
label verplicht
voor elk groot
publiek gebouw

Minimaal EPC
label verplicht
voor elk groot
NR-gebouw

Vlaanderen
is energie en klimaat

Pad richting lange termijn doelstelling

Vlaanderen
is energie en klimaat

Volgende stappen

Minimale EPC-normen

- ▶ Opgenomen in ontwerp VEKP
- ▶ Voor kleine NR eenheden

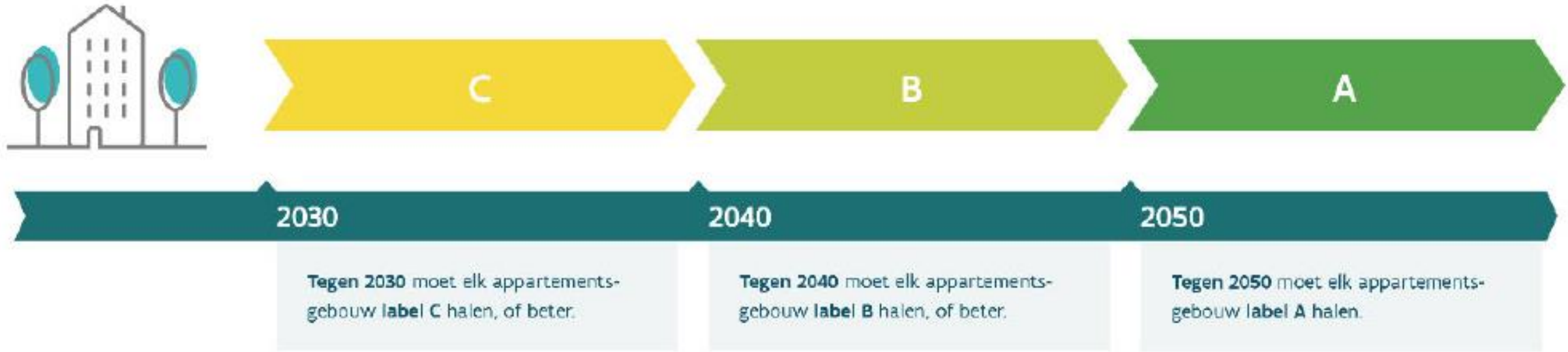
Minimale EPC-normen

- Voor kleine NR eenheden (deel groter geheel)

Minimaal gebouwlabel appartementsgebouw

- ▶ vanaf 2030 een bijkomend traject, waarbij een minimaal gebouwlabel zal worden opgelegd aan het appartementsgebouw in zijn geheel los van verkoop. Dit traject zal in het voorjaar van 2024 in de regelgeving worden vastgelegd.

Premie condensatieketel gas

- ▶ MVP: 1800 euro voor eigenaar- bewoners uit de laagste inkomenscategorie of verhuurders via een sociaal verhuurkantoor (SVK), max 2500 euro, als dit ter vervanging is van een stookolieketel.
- ▶ Wordt op korte termijn stopgezet
 - Mogelijk voor eindfacturen tot 31 oktober 2023
 - Aanvraag mogelijk tot 31 oktober (2024)
- ▶ Focus verder op premies voor warmtepompen, warmtepompboilers en zonneboilers

Voornaamste uitdagingen - *Gebouwsector*

Capaciteit in de bouwsector opdrijven + kwalitatieve uitvoering

- Hogere capaciteit nodig om renovatieritme te kunnen volgen
- Zorgen voor kwalitatieve uitvoering via kwaliteitskaders

Sterkere inzet op doelgroep appartementsgebouwen

- Problematiek mede-eigendom

Draagvlak versterken bij bevolking voor een rechtvaardige energie- en klimaattransitie

Takscut en federale taks-shift nodig (verhouding elektriciteit/fossiel) om sterke groei warmtepompen te realiseren